

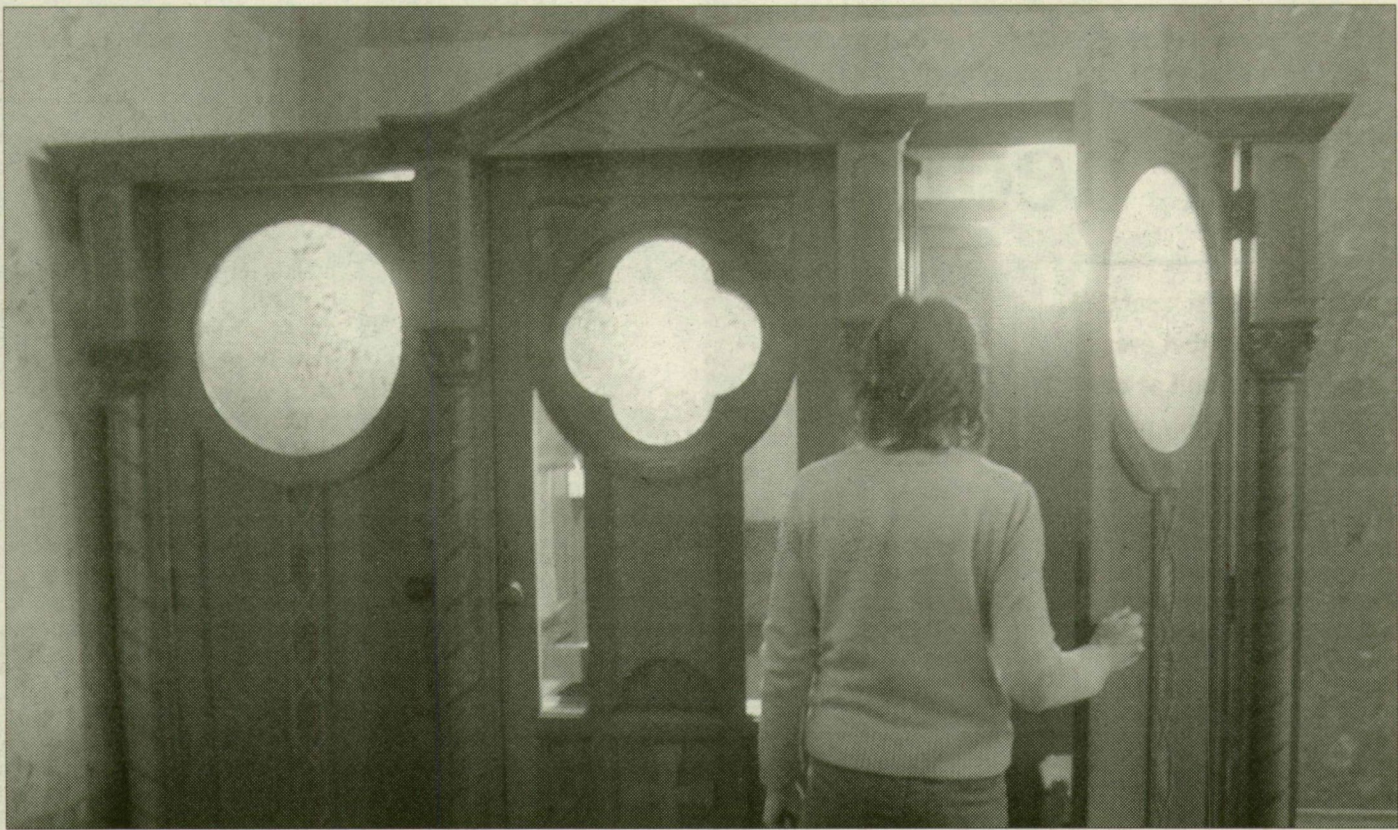
Fülke helyett választható modern beszélgetőszoba is – „A végén megkönnyebbülést érzek, és elsírom magam”

Húsvét előtt gyón a legtöbb hívó ember

A katolikus közösségek bűneik nyilvános megvallása helyett másfél ezer éve gyóntató fülkébe vonulnak megtisztulni. Szegeden a legrégebben Alsóvároson állnak fülkéik. Alig ötven éve választható modern gyóntatószoba is.

A bűnbánat nem kizárólag a szentgyónásban nyilvánul meg, klasszikus módja a bójt, amely elsősorban lelki szempontból értendő, ám nem mellékes az egészségügyi előnye sem. A másik az imádság, a harmadik pedig az alamizsna, amivel kilépünk a saját önzésünk köréből úgy, hogy adunk egy jó szót vagy apró szívességet – magyarázta Orosz Lóránt rendházfőnök Szeged legrégebbi templomában, az alsóvárosi ferencesknél. – Igaz, a nagyböjt legintenzívebb időszaka, a csúcsa a nagyhét második fele a húsvétvasárnap, amikor Krisztus kínszenvedésére emlékezünk és a feltámadását ünnepeljük, vagyis azt, hogy Isten erősebb, mint a bűn, azaz a mi gyengeségünk.

– A mi 1503-ban épült templomunkban vélhetően a kezdetektől állt gyóntatószék, bár lehet, hogy nem a mostani szek-

A dóm fülkéje személytelen. A térdelés az alázatot erősíti

Fotó: Cyenes Kálmán

rény jellegű. Rács viszont mindenképpen elválasztotta a papot a gyóntótól, hogy a személy-

telenség megmaradjon – tette hozzá Orosz Lóránt. – A lényeg a diszkréció, hiszen az ember lelke, akár egy porcelán, sérülékeny. Ezért is köt bennünket a szigorú titoktartás. És téved, aki azt hiszi, hogy csupán fejkendős nénik járnak megtisztulni. Nem, vegyesen jönnek a családok együtt, vagyis egészséges a hívek összetétele. A gyóntatás embert próbáló feladat,

ugyanakkor érezzük Isten kegyelmét, ami csodálatos dolog. Ezért jó gyónni, de gyóntatni még jobb! Kinek gyónunk mi papok? Egymásnak.

Szeged legújabb templomában, a tavaly karácsonykor felszentelt újszegedi Boldog Calcuttai Teréz-templomban az 1962-es II. vatikáni zsinat döntésének megfelelően úgynevezett „gyóntatószobát” alakítottak ki a hagyományos gyóntatófülke helyett.

Kiss Imre általános püspöki helynök elmondta, a pszichológusok szerint mindkét megoldásnak jelentős előnyei vannak. Bűnbánója válogatja, hogy rejtve kíván maradni, az alázatát térdepelve erősíti meg, vagy a modernebb felfogásban, személyesebb beszélgetés formájában teszik le a gyónók a lelki terhet. A szobás variáció éppen ezért spontán mó-

„ELŐTÖRNEK A KÖNNYEIM”

– A bűnbánatban megbékélünk Istennel, egymással, én viszont elsősorban saját magammal. Gyónni negyedévente jövök, így jobban emlékszem, mit is követtem el. Gyóntatószékbe megyek, mert szégyellem magam. A végén olyan megkönnyebbülést érzek, hogy önkéntelenül előtörnek a könnyeim – fogalmazott a Szegeden élő negyvenes Beatrix a fogadalmi templomból kilépve. Kondé Lajos plébániavezetőtől megtudtuk, a dómban egyedül a térdeplős gyóntatószékek állnak, ám lehet időpontot egyeztetni a hivatalban diszkrét beszélgetésre is. Sőt lehet időközönként ugyanattól a lelkipászortól vezetést kérni a lelki fejlődés útján.

don hosszabb időt kér, de mélyebb is, mint a gyorsabb „bemelegyek, elmondok, feloldoznak”. A gyóntatószobában jobbra terápia zajlik, kérdésekkel, válaszokkal. A helynök szerint a hívek 80-90 százalékának szimpatikusabb az új forma. Az imakönyvekben pedig olvasható segítségül lelki tükök, ennek alapján sokan készülnek fel listával a megtisztulásra, hogy ki ne maradjon valami.

DOMBAI TÜNDE

FÜLBE GYÓNÁS 1500 ÉVE

■ Az ortodoxok is gyónnak, az evangélikusoknál és a reformátusoknál lelki beszélgetés van. A katolikusok sem mindig „fülbe gyóntak”; ezt a szokást valamikor a 6. században missziós ir szerzetesek honosították meg a kontinensen. Előtte a közösség tagjai egymás előtt vallották meg a bűneiket, hasonlóan ahhoz, amint ez most is szerepel a szentmise liturgiájában, de a bűnököt nem mondják ki hangosan. Az egyházi előírás szerint évente legalább egyszer ajánlatos gyónni.

Elsősorban terhes anyukák keresik a vegyszer nélkül nevelt zöldséjét

A biogazda ritka, mint a fehér holló

Héjja Kálmán: Rosszul áll a szénájuk, akik effajta gazdálkodásra adták fejüket

Fotó: Tésik Attila

Nem hoztak áttörést az utóbbi évek külföldi tapasztalatai a Vásárhely környéki biogazdaságokban: a kereslet nem nő, a termelés költségei azonban igen. Így a biogazda ma már ritka, mint a fehér holló. Csongrád megyében alig lehet eladni a termékeket, a vásárhelyi és makói biozöldséget Budapesten veszik.

Tavaly ősszel lapunkban is hírül adtuk: a Vásárhelyi Gazdakör szervezésében biotermeléssel foglalkozók egy csoportja külföldi körutazáson vett részt – a gazdák akkor úgy vélték, hogy a spanyol tapasztalatok meghonosítása fellendülést hoz a vegyszerek nélküli termelésben. Jelentős áttörésről azonban egyelőre nem tudnak beszámolni, a kereslet nem nő, inkább csökken, ebben az ágazatban igazán a jólét növekedésével találhatnák meg számításukat a gazdálkodók.

Meggyőződésből dolgoznak

– Rosszul áll a biogazdálkodásból élők szénája, hiszen gazdaságosság szempontjából nem tapasztalható javulás, mi, akik még ki-

tartunk a vegyszerek nélküli termelés mellett, inkább meggyőződésből tesszük, hiszen úgy véljük: a környezet- és az egészségvédelem szempontjából nem lehet más útja a fejlődésnek. A piac azonban mást határoz meg, a termelési költségek pedig emelkednek – osztotta meg velünk tapasztalatait Héjja Kálmán. A vásárhelyi biotermesztők szövetségének tagja maga is aktív biogazda. Elmondta: saját földjeiken gabonaféléket, lucernát, mézontófűvet, lóbabot és gyümölcsöt, zöldséget természetesen kemikáliák nélkül. Emellett biomézzel és az ebből készült termékekkel is foglalkoznak, amire némileg nagyobb a kereslet, mint a kenyérgabonafélékre.

Csökkenő kereslet

– A fizetőképes, táplálkozására igényes vevőkör ugyan nem szűkült, de azok közül, akik korábban tudtak áldozni a drágább bioterményekre, sokan a korábbinál jóval rosszabb anyagi körülmények közé kerültek az utóbbi évben, hónapokban, így csökkenés mutatható ki a keresletben. Egy biotermény, vagy az abból készült élelmiszer egyébként általában 10-30 százalékkal kerül többbe,

mint a hagyományos technológiával előállított, de az utóbbiak egészségre gyakorolt hatása sajnos kézzel fogható. Érdekes tapasztalat, hogy a terhes vagy szoptató édesanyák nem sajnálják a pénzt a drágább bioélelmiszerre – fogalmazott Héjja. Elmondta: Vásárhely környékén csak kis hányadát értékesítik terményeiknek, inkább Budapest mutat jelentősebb piacot.

Munkaigényes tevékenység

– A biogazda Makón és környékén is ritka, mint a fehér holló, nem is tudok olyan adatról, amiben az ily módon termelők eredményeit összegeznék. Ennek a termelési módnak a jelenlegi sikertelenségéhez jelentősen hozzájárul, hogy nagyon munkaigényes, és egyre nehezebb elegendő mezőgazdasági segédmunkást találni, foglalkoztatásuk jelentős többletterhet jelent a gépesített termeléshez képest – fogalmazott Nagy-György József makói gazda. Az agrár-környezetgazdálkodási szakember szerint nem várható, hogy a biogazdálkodás a közeljövőben jellemző lesz a dél-alföldi térségben.

Gombák támadják a tűlevelű fákat

Fenyőtű-vörösödés sújtja a megye nyugati részeinek homokvidékeit borító fenyveseket. A tűlevelűk jórészt lehullanak, és szinte csak a „csontváza” marad meg a fának. A kirándulók megrettenve néznek körül, hová kerültek?

– Az utóbbi években egyre gyakrabban jelentkeznek fenyőtű-vörösödést okozó gombafajok – mondja Fazekas József, a Dalerd Zrt. vezérigazgató-helyettese. Terjedésük egyes vélemények szerint a globális éghajlatváltozással is összefüggésben állhat. Megölni csak a csemetekorú fenyőt képesek, a felnőtt fákknak csupán növekedését fogják visszafogni. A fenyőtű-vörösödést okozó gombák sújtotta fa rendkívül tragikus képet mutat: a fenyőtűk először csak barnulnak-vörösödnek, aztán lehullanak, csak az adott évi levelek maradnak meg: az ágyveken lévő tűlevelűcsomók. Támad egy másik kártevő is, a gyökérrontó tapló nevű gomba. Bár csupán az erdeifenyőt támadja, arra viszont halálos. Az egyik gyökérről továbbterjed a másikra, s koncentrikus, egyre növekvő körökben terjed a betegség – s foltokban pusztul ki az erdő. A védekezés ellene? Ahol a gomba már kipusztította

az erdeifenyőt, helyére az erdeszet fekete-fenyőt, vagy, ahol erre van mód, szárazságot is tűrő, őshonos lombos fát ültet. Ismert egy másik védekezési mód is, az óriás területgomba spóráit tartalmazó készítménnyel való „beoltás”. Az óriás területgomba ártalmatlan – és ahol már megtelepedett, a gyökérrontó tapló nem tud meghonosodni.

F. CS.

FENYVES VAGY SEMMI

■ Miért nem kísérleteznek az erdeszek más, a fenyőnél kevesebb, vagy legalábbis kezelhetőbb kártevőt vonzó fajakkal? Azért, mert ilyenek nem nagyon vannak. A száraz talajú homokvidékek legnagyobb részén a gazdaságilag hasznosítható fák közül kizárólag a fenyő él meg: ezen belül is az erdei és a fekete. Választani kell, vagy semmi nem kerül ide, vagy a fenyves – és erdőgazdálkodási szempontból az utóbbi a kedvezőbb.

Ötömös, a megye legmagasabb pontja, amit turisták is gyakran fölkeresnek, szerencsére kevésbé fertőzött terület

Fotó: Frank Yvette

1. SZ.